

KÜRESEL TİCARETTE PARADİGMA DEĞİŞİMİ: KRİPTO PARALARIN ETKİSİNİ KEŞFETMEK

1. M. Burak Tüfenk¹

ORCID No 0000-0002-6757-395X

Başvuru Tarihi: 15.07.2023

Kabul Tarihi: 10.08.2023

Yayın Tarihi: 26.09.2023

ÖZET

Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte finans sektöründe de köklü değişiklikler yaşanmaktadır. 21. yüzyılın başlarında kripto paraların ortaya çıkışı, küresel finansal sistemlerin yeniden şekillenmesinin önünü açmıştır. Bu değişimle birlikte kripto paralar, geleneksel para birimlerine alternatif olarak ortaya çıkmış ve küresel ticaretin temel dinamiklerini dönüştürmüştür. Bu araştırmanın amacı, kripto paraların küresel ticarete etkisinin güçlü ve zayıf yönlerini keşfetmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan ikincil veri analizi kullanılmıştır. Bulgular, kripto paraların küresel ticarete etkisinin daha derinden anlaşılmasını göstermektedir. Çalışmanın sınırlılığı, kripto paraların ve küresel ticaret sistemlerinin hızla gelişen doğası nedeniyle bulguların sürekli izlenmesi ve güncellenmesi gerekmektedir. Bu makale, kripto paraların küresel ticaret üzerindeki etkisinin güçlü ve zayıf yönlerini kapsamlı bir şekilde inceleyerek, gelecekteki araştırmalar için değerli içgörüler ve yönlendirmeler sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Ticaret, Uluslararası Finans, Kripto Para

PARADIGM CHANGE IN GLOBAL TRADE: EXPLORING THE IMPACT OF CRYPTOCURRENCIES

ABSTRACT

Today, with the rapid advancement of technology, fundamental changes are taking place in the financial sector. In the early 21st century, the emergence of cryptocurrencies paved the way for the reshaping of global financial systems. With this change, cryptocurrencies emerged as an alternative to traditional currencies and transformed the fundamental dynamics of global trade. The aim of this study is to explore the strengths and weaknesses of the impact of cryptocurrencies on global trade. Secondary data analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study. The findings suggest a deeper understanding of the impact of cryptocurrencies on global trade. Due to the limitations of the study and the rapidly evolving nature of cryptocurrencies and global trading systems, the findings need to be continuously monitored and updated. By comprehensively examining the strengths and weaknesses of cryptocurrencies' impact on global trade, this paper aims to provide valuable insights and directions for future research.

Keywords: Global Trade, International Finance, Cryptocurrency

¹ M. Burak Tüfenk, Ticaret Bakanlığı, buraktufenk@hotmail.com.tr

1. GİRİŞ

Son yıllarda, başta Bitcoin olmak üzere kripto para birimleri önemli ölçüde popülerlik kazanmış ve yeni dijital para birimlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Dijital para birimlerinin yükselişi, küresel ticaretin yürütülme şeklini değiştirme potansiyeline sahip olan geleneksel finansal sisteme önemli değişiklikler getirmiştir. İçinde bulunduğumuz çağda teknolojilerin sürekli gelişmesiyle birlikte kripto paralar, finans dünyasında devrim yaratan yeni bir dijital varlık birimi olarak ortaya çıkmıştır.

Kripto para birimleri daha hızlı, daha ucuz ve daha etkili işlemler sunarak küresel ticaret finansmanı için umut verici bir teknoloji haline gelmiştir. Bununla birlikte, kripto para birimlerinin ana akım finans kurumları tarafından benimsenmesi sınırlı kalmış, bu da düzenleyici belirsizlik ve piyasa oynaklığı gibi önemli zorlukları beraberinde getirmiştir. Kripto paralar, araçlara ihtiyaç duymadan hızlı, güvenli ve düşük maliyetli işlemler sağlayarak küresel ticaret finansmanını dönüştürme potansiyeline sahiptir. Bu potansiyel faydalara rağmen, kripto para birimleri küresel ticaret finansmanı bağlamında da çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Örneğin, kripto para değerinin oynaklığı, alıcılar ve satıcılar için belirsizlik ve risk yaratabilir. Ek olarak, kripto para birimlerini çevreleyen düzenleyici ve denetleyici otoritelerin olmaması, yasal ve uyum sorunlarına ve kara para aklama ve dolandırıcılık gibi yasa dışı faaliyetlere yol açabilir. Burada verilen bilgiler ışığında, kripto paraların küresel ticaret üzerindeki etkisinin güçlü ve zayıf yönlerini kapsamlı ve sistematik bir şekilde incelenmesi son derece önemli hale gelmiştir.

Bu araştırma, kripto paraların küresel ticarete etkisinin güçlü ve zayıf yönlerini keşfetmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, nitel bir araştırma yöntemi olan ikincil veri analizi kullanılarak incelenmiştir. Bulgular, bu sektörde meydana gelen önemli değişikliklere işaret ederek, bu teknolojinin kullanımıyla ilgili hem zayıf yönleri hem de çok sayıda güçlü yönü vurgulamaktadır. Bu çalışma, ikincil araştırmalara ve mevcut literatürün analizine dayanarak bulguların genişliği ve derinliği üzerinde sınırlamalara yol açabilmektedir. Bu makalede sağlanan içgörülerin araştırmacılara, finansal kurumlara ve işletmelere yol göstermesi beklenmektedir.

Bu çalışmanın birinci bölümünde kripto para başlığı altında kripto para kavramı, kripto para mekanizması ve kripto paraların geleneksel para sistemi ile karşılaştırması üzerine bir inceleme yapılmıştır. Ardından ikinci ve üçüncü bölümde, kripto paraların küresel etkileri ve değişimleri ile dijital para birimlerinin küresel ticaret üzerindeki dönüştürücü etkileri incelenmiştir. Daha sonra dördüncü bölümde ise, kripto paraların küresel ticaret üzerindeki etkisinin güçlü ve zayıf yönleri ele alınmıştır.

2. KRİPTO PARA TEKNOLOJİSİ

2.1. Kripto Para Kavramı

Kripto para terimi ilk kez 1982 yılında David Chaum tarafından ifade edilmiştir. Daha sonra Wei Dai 1998'de kriptografi kullanan bir kripto para birimi fikrini ortaya atmış ancak herhangi bir merkezi otoriteye ihtiyaç duymadan çalışan ilk merkezi olmayan ödeme sisteminin geliştirilmesi ve ilerlemesinde Satoshi Nakamoto önemli bir rol oynamıştır (Metin ve Yakut, 2018: 68).

Kripto para terimi, uluslararası çeşitli yazarlar tarafından tanımlanmıştır: Kripto para birimi, yazılım ve finansal hizmetlerin entegrasyonunu ifade eder (Brito & Dourado, 2014: 2). Eşler arası temelde çalışan kripto para birimi, merkezi bir aracıya veya depoya ihtiyaç duymadan, kullanıcılar arasında doğrudan fon transferini sağlayan ve işlemleri doğrulamak ve güvenceye almak için blockchain teknolojilerinden yararlanan bir elektronik nakit sistemidir (Hughes & Middlebrooke, 2014: 816). İşlemleri güvence altına almak ve doğrulamak için kriptografik teknikler kullanan kripto para birimi, merkezi olmayan bir platformda çalışan ve kullanıcılara işlemlerinde daha fazla güvenlik ve anonimlik sağlayan dijital bir para birimi biçimidir (Mulyanto, 2015: 19). Finansal kurumlar veya devlet kurumları gibi araçlara ihtiyaç duymadan, bu tür işlemleri kolaylaştıran bir ağ içinde çalışan, kullanıcıların birbirleriyle

doğrudan işlem yapmalarını sağlayan merkezi olmayan bir para birimi sistemini temsil eder (Nuraliati & Azwari, 2019: 131).

2.2. Kripto Para Mekanizması

Bitcoin'in yaygın olarak kullanılmasına rağmen, kimliği belirsiz bir kişi veya bir grup insan tarafından oluşturulup oluşturulmadığı henüz kesin olarak bilinmemektedir. Bilinen tek bilgi Satoshi Nakamoto adını kullanarak Bitcoin'in gerçekleştirilmiş olduğudur (Milutinović, 2018: 107).

Bir kripto para birimi, farklı sahipler arasında bir dizi işlem olarak çalışır ve her sahip, bir takma ad işlevi gören bir genel anahtar veya adres tarafından tanımlanır; bu kullanıcıların birden çok adres kullanmasına olanak tanır ve bir adres kümesiyle yaptıkları etkinliklerin, diğerini kullanan etkinlikleriyle veya fiziksel dünyadaki gerçek kimlikleriyle zorunlu olarak bağlantılı olmamasını sağlamaktadır (Meiklejon vd., 2016: 130). Dolayısıyla kripto paralar, işlemleri güvence altına almak, doğrulamak ve yeni birimlerin oluşturulmasını kontrol etmek için kriptografi kullanan dijital varlıklar olduğundan tipik olarak merkezsizdirler, yani herhangi bir hükümet veya finans kurumu tarafından kontrol edilmezler ve eşler arası bir ağ üzerinde çalışmaktadır.

Diğer taraftan, gizlilik ve şifre sistemi kripto para birimi ekosisteminde büyük öneme sahiptir. Bu sistemde katılımcılar tamamen anonim olmayıp, kimliklerini takma adlarla gizlemektedir. Adresler arasındaki işlemler herkese açık olsa da başlangıçta rasgele sayılar olarak görünürler ve ayrıntıları saklamaktadır. Bu numaralar içindeki her cüzdan, benzersiz bir parola ile ilişkilendirilir ve bu da cüzdanlara erişmeyi ve gerçek kimlikleri ortaya çıkarmayı zorlaştırmaktadır. Bu nedenle, uçtan uca şifreleme ile çalışan katılımcılar, kendi özel şifreleriyle bağımsız olarak etkileşime girmektedir. Bununla birlikte, bitcoin satıcıları ve yaratıcıları, kişisel şifrelerini kullanarak madeni paralarının mülkiyetini devreder ve böylelikle sanal para biriminin yeni sahibi kendi şifresini oluşturarak mülkiyeti güvence altına almaktadır (Alpago, 2018: 422). Kısacası, kripto para birimi ekosistemindeki gizlilik ve parola sistemi, hassas bilgilerin korunmasına, anonimliğin sağlanmasına ve dijital varlıkların güvenli sahiplik aktarımının sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

2.3. Kripto Paraların Fiat Para Birimi ile Karşılaştırması

Kripto paraların ortaya çıkışı uzun yıllardır yürürlükte olan fiat para birimlerine karşı küresel finans ortamında köklü bir değişime zemin hazırlamıştır. Kripto paraların küresel finansal manzara üzerindeki etkisinin tam kapsamı henüz fark edilmese de dönüştürücü varlıkları şüphesiz daha merkezi olmayan ve dijital olarak yönlendirilen bir finans geleceğine doğru bir kaymaya yol açtığı görülmektedir. Kripto paraların fiat para birimlerinden ayıran temel farklar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Fiat Para Birimi ile Kripto Para Arasındaki Farklar

Fiat Para Birimi	Kripto Para
Fiziksel değişim aracı	Dijital değişim aracı
Madeni para ve banknotlarla temsil edilir	Kodlarla temsil edilir, bir genel kod ve bir özel kod
Devlet tarafından üretilen	Sınırlı arz, her bir kripto para türünün maksimum bir seti vardır
Hükümet ve merkez bankaları tarafından ihraç edilen	Bilgisayarlar tarafından üretilir
Merkezleştirilmiş, merkez bankaları ve yasalar tarafından kontrol edilen	Merkezi olmayan, herhangi bir hükümet tarafından kontrol edilmeyen
Piyasa düzenlemeleri tarafından belirlenen değer	Arz ve talebe göre belirlenen değer

Kaynak: (Setiawan vd., 2021: 20)

3. KRİPTO PARALARIN KÜRESEL ETKİLERİ VE DEĞİŞİMLERİ

Günümüzün hızla gelişen ve giderek küreselleşen dünyasında, küresel ödeme ağlarının kullanımı, uluslararası ticareti teşvik etmede, sınır ötesi işlemlerin sorunsuz bir şekilde tamamlanmasını sağlamada ve ulusal sınırlar ötesinde finansal bağlantıların kurulmasını teşvik etmede çok önemli bir rol oynamaktadır (Emmanuella Tracy Eyrar, 2023: 28). Kripto paraların küresel etkileri içerisinde başta finansal, ticari, ekonomik, politik ve vergi etkileri dahil olmak üzere çeşitli alanlarda etkisi bulunmaktadır ve bunlar aşağıda kısaca ele alınmıştır (Ağan ve Aydın, 2018: 6-10).

- **Finansal etkileri:** Kripto paralar, geleneksel bankacılık sistemlerinden bağımsız olarak çalışan alternatif dijital para birimleri olarak ortaya çıkmıştır. Bankalar ve ödeme işlemcileri gibi geleneksel finansal araçları potansiyel olarak kesintiye uğratarak, daha düşük ücretler ve daha hızlı ödeme süreleri ile eşler arası işlemlere olanak tanımıştır.

- **Ticari etkiler:** Kripto para birimleri, iş yapmak ve sınır ötesi işlemleri kolaylaştırmak için yeni yollar getirmiştir. Bankalar gibi araçlara olan ihtiyacı azaltarak daha hızlı ve daha ucuz uluslararası transferler sağlamaktadır. Çoğu kripto para biriminin temelini oluşturan Blockchain teknolojisi, şeffaf ve değişmez kayıtlar sunarak ticari işlemlerde güven ve güvenliği artırmaktadır.

- **Ekonomik etkiler:** Kripto para birimlerinin ekonomik etkileri çok yönlüdür. Bir yandan, blok zincirindeki teknolojik gelişmeleri teşvik ederek, iş fırsatları yaratarak ve kripto endüstrisine yatırım çekerek inovasyonu ve ekonomik büyümeyi teşvik edebilmektedir. Öte yandan, kripto para birimlerinin spekülasyon doğası ve oynaklığı pazar istikrarsızlığına yol açabilmektedir. Aynı zamanda, hükümetler inovasyonu tüketici koruması ve finansal istikrar ile dengelemeye çalışırken düzenleyici zorluklar ile karşı karşıya kalabilmektedir.

- **Politik etkiler:** Kripto para birimlerinin merkezi olmayan doğası, merkez bankalarının ve hükümetlerin para politikaları üzerindeki denetimine meydan okumuştur. Kripto para birimleri, bireylere fonları üzerinde daha fazla kontrol sağladığından sermaye kontrollerini veya ekonomik yaptırımları atlatmak için kullanılabilir. Bu düzenleyici çerçeveler, tüketicinin korunması, kara para aklama ve yasa dışı faaliyetler hakkında tartışmalara yol açarken, hükümetler ve düzenleyici kurumlar yenilik ve kontrol arasında bir denge kurmaya çalışmaktadır.

- **Vergi üzerine etkiler:** Kripto para birimlerinin ortaya çıkışı, dünya çapında vergi makamları için zorlukları beraberinde getirmiştir. Merkezi olmayan yapıları ve sözde anonimlikleri nedeniyle, kripto para birimi işlemlerini izlemek ve düzenlemek zor olabilmektedir. Hükümetler, kripto para birimiyle ilgili faaliyetlerin uygun şekilde raporlanmasını ve vergilendirilmesini sağlamak için vergi yönergeleri düzenlenmektedir. Dolayısıyla, bu düzenlemeler ile vergi kaçakçılığını önlemeyi ve vergi sisteminde adaleti sağlamayı amaçlamaktadır.

Kripto para ortamının dinamik olduğunu, hızla geliştiğini ve yukarıda belirtilen etkilerin farklı ülke ve bölgelere göre değişebileceğini unutmamak önemlidir. Teknoloji gelişmeye devam ettikçe ve düzenleyici çerçeveler olgunlaştıkça, bu etkiler muhtemelen küresel manzarayı çeşitli şekillerde şekillendirmeye devam edecektir.

4. DİJİTAL PARA BİRİMLERİNİN KÜRESEL TİCARET ÜZERİNDEKİ DÖNÜŞTÜRÜCÜ ETKİLERİ

Giderek birbirine bağlı ve dijitalleşen bir dünyada dijital para birimleri, küresel ticarete dönüştürücü bir güç olarak ortaya çıkmıştır. Devam eden dijital devrime tanık olurken, bu para birimleri artık küresel ticaret üzerinde yenilikçi bir etkiye sahip olmaya hazırlanmaktadır. Bu bağlamda, dijital para birimlerinin küresel ticareti değiştirmesinin üç potansiyel yolu vardır (Dünya Ekonomik Forumu, 2022):

- **Dijital para birimleri sınır ötesi ödemelerde verimlilik artışına neden olabilir:** Kripto para birimleri veya merkez bankası gibi dijital para birimleri, sınır ötesi ödemelerin verimliliğini artırmaktadır. Geleneksel uluslararası ödeme yöntemleri genellikle birden fazla aracı içermektedir ve bu da gecikmelere, yüksek ücretlere ve karmaşıklığa neden olmaktadır. Dijital para birimleriyle, işlemler doğrudan taraflar arasında gerçekleşebilir, bu da aracılara olan ihtiyacı ortadan kaldırarak maliyetleri ve işlem sürelerini azaltmaktadır. Ek olarak, birçok dijital para biriminin temelini oluşturan blockchain teknolojisinin kullanımı, güvenli ve neredeyse anında sınır ötesi işlemler sağlayarak daha hızlı yerleşim ve gelişmiş şeffaflık sağlayabilmektedir.

- **Dijital para birimleri ticaret finansmanı için alternatif kredi bilgileri sağlayabilir:** Krediyeye erişim, uluslararası ticaretle uğraşan işletmeler için, özellikle de geleneksel finansman sağlamada zorluklarla karşılaşabilecek küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) için çok önemlidir. Dijital para birimleri, geleneksel kredi puanlama sistemlerinin ötesine geçen alternatif bir kredi bilgisi kaynağı sağlayabilmektedir. Blockchain teknolojisinden yararlanan dijital para birimleri, işletmeler için güvenilir bir kredi geçmişi oluşturmak için kullanılabilir şeffaf ve değişmez işlem kayıtları oluşturabilmektedir. Bu da borç verenler doğrulanabilir işlem verilerine dayalı olarak kredi değerliliklerini değerlendirebildikleri için KOBİ'lerin ve gelişmekte olan piyasa işletmelerinin ticaret finansmanına daha kolay erişmelerini sağlayabilmektedir.

- **Dijital para birimleri, risk azaltma sorunlarını hafifletebilir:** Uluslararası ticaret, döviz kuru oynaklığı, karşı taraf riskleri ve düzenleyici belirsizlikler gibi çeşitli riskleri içermektedir. Dijital para birimleri potansiyel olarak bu risklerin bazılarını azaltabilmektedir. Örneğin, fiat para birimi veya emtia gibi istikrarlı bir varlığa sabitlenmiş kripto para birimleri olan sabit para birimleri, sınır ötesi işlemlerde döviz kuru risklerini azaltarak sabit bir değer dijital temsilini sağlayabilmektedir. Ek olarak, blockchain ağlarında programlanabilir, kendi kendini yürüten anlaşmalar olan akıllı sözleşmelerin kullanılması, ticaret süreçlerinin otomatikleştirilmesine, taraflar arasında güvenin sağlanmasına ve anlaşmazlık olasılığının azaltılmasına yardımcı olabilmektedir. Dijital para birimlerinin bu özellikleri, küresel ticaretteki risk yönetimi uygulamalarını geliştirerek işlemleri daha güvenli ve güvenilir hale getirebilmektedir.

5. KRIPTO PARALARIN KÜRESEL TİCARET ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

5.1. Kripto Paraların Küresel Ticaret Üzerindeki Etkisinin Güçlü Yönleri

- **Daha hızlı ve daha verimli işlemler:** Kripto para birimleri, geleneksel bankacılık sistemlerine kıyasla daha hızlı ve daha düzenli işlemleri kolaylaştırabilir. Aracılara olan ihtiyacı ortadan kaldırarak ve eşler arası transferleri mümkün kılarak sınır ötesi ticaretle ilgili işlem gecikmelerini ve maliyetleri azaltırlar.

- **Gelişmiş erişilebilirlik:** Kripto para birimleri, özellikle geleneksel bankacılık hizmetlerine sınırlı erişimin olduğu bölgelerde finansal katılımı iyileştirebilir. Bireylerin ve işletmelerin, bir banka hesabı olmadan bile küresel ticarete katılmalarını sağlayarak ekonomik fırsatları teşvik eder ve giriş engellerini azaltır.

- **Azaltılmış ücretler ve para birimi dönüştürme maliyetleri:** Kripto para birimleri, bankalar ve ödeme işlemcileri gibi aracılarla olan ihtiyacı ortadan kaldırarak işlem ücretlerini ve para birimi dönüştürme maliyetlerini azaltabilir. Bu, maliyetli bankacılık hizmetlerinden tasarruf etmelerini sağladığından uluslararası ticaretle uğraşan küçük işletmeler için özellikle avantajlı olabilir.

- **Artan güvenlik ve güven:** Kripto para birimleri, işlemleri güvence altına almak için gelişmiş kriptografik teknikler kullanır ve bu da onları dolandırıcılık ve kalpazanlığa karşı dirençli hale getirir. Birçok kripto para biriminin temelini oluşturan Blockchain teknolojisi, şeffaf ve kurcalamaya karşı dayanıklı işlem kayıtları sunarak küresel ticarete güveni artırır ve ihtilaf riskini azaltır.

5.2. Kripto Paraların Küresel Ticaret Üzerindeki Etkisinin Zayıf Yönleri

- **Oynaklık ve fiyat dalgalanmaları:** Kripto para birimleri, fiyat oynaklıkları ile bilinir. Kripto para birimlerinin değeri kısa süreler içinde önemli ölçüde dalgalanabilir, bu da küresel ticaretle uğraşan işletmeler için belirsizlik ve risk getirir. Bu oynaklık fiyat istikrarsızlığına yol açabilir ve işlemlerin karlılığını etkileyerek işletmelerin etkili bir şekilde planlama ve bütçeleme yapmasını zorlaştırabilir.
- **Düzenleyici zorluklar:** Kripto para birimlerini çevreleyen düzenleyici ortam, birçok ülkede hala gelişmektedir. Açık ve tutarlı düzenlemelerin olmaması, küresel ticaretle uğraşan işletmeler için belirsizlik yaratarak kripto para birimlerini bir ödeme şekli olarak kabul etme veya bunları faaliyetlerine entegre etme isteklerini engelleyebilir.
- **Ölçeklenebilirlik ve teknik sınırlamalar:** Bazı kripto para birimleri ölçeklenebilirlik sorunlarıyla karşı karşıyadır, bu da büyük hacimli işlemleri hızlı ve verimli bir şekilde halletmek için mücadele edebilecekleri anlamına gelir. Düşük işlem hızları ve yüksek ağ ücretleri, yüksek işlem hacimlerinin yaygın olduğu küresel ticaret bağlamında zorluklar yaratabilir.
- **Yaygın benimseme eksikliği:** Kripto para birimlerinin popülaritesi ve kabulü son yıllarda artmış olsa da işletmeler ve hükümetler tarafından hala evrensel olarak tanınmamakta veya benimsenmemektedir. Küresel ticarete bir mübadele aracı olarak sınırlı kabul, bunların sınır ötesi işlemleri kolaylaştırmadaki etkisini ve yararlılığını sınırlayabilir.

6. SONUÇ

Kripto paraların küresel ticaret üzerindeki etkisine ilişkin bu kapsamlı çalışmada yapılan analiz, dijital varlıkların uluslararası ticaret alanındaki dönüştürücü potansiyeline ışık tutmuştur. Mevcut literatür ile uluslararası/küresel ticaret alanında yapılan araştırmaların incelenmesiyle, kripto paraların küresel ticaret ortamına entegrasyonu ile ilgili hem fırsatları hem de zorlukları vurgulayan önemli bulguları ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın sonuçları, kripto paraların işlem verimliliğini artırma, maliyetleri düşürme, finansal katılımı iyileştirme ve küresel ticarete şeffaflığı teşvik etme kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. Blockchain teknolojisinden yararlanan kripto paraların, sınır ötesi işlemler yapmak, geleneksel araçları atlamak ve daha hızlı ödeme sürelerini kolaylaştırmak için merkezi olmayan bir platform sunmaktadır. Potansiyel faydalar, işletmelere, bireylere ve hatta yetersiz hizmet alan nüfusa kadar uzanır ve onların küresel ticarete daha kolay katılmalarını ve finansal hizmetlere erişmelerini sağlamaktadır. Bununla birlikte, bu fırsatların ortasında, küresel ticarete kripto paraların benimsenmesine eşlik eden zorlukları kabul etmek çok önemlidir. Düzenleyici belirsizlikler, fiyat oynaklığı, güvenlik açıkları ve ölçeklenebilir çözümlere duyulan ihtiyaç ele alınması gereken önemli engeller oluşturmaktadır.

Küresel ticarete kripto para birimleri için gelecek görünümü umut vericidir, ancak sürekli adaptasyon ve iş birliği gerektirmektedir. Gelişen ortamı izlemek, en iyi uygulamaları belirlemek ve başarılı entegrasyon için stratejileri geliştirmek için daha fazla araştırma, ampirik çalışmalar ve gerçek dünya vaka çalışmaları gereklidir. Dolayısıyla, teknoloji ve düzenleyici ortam olgunlaştıkça, kripto para birimleri daha fazla verimlilik, kapsayıcılık ve güvenlik sağlayarak küresel ticareti yeniden şekillendirme potansiyeline sahiptir. Öte yandan, kripto paraların düzenleyici otoritelere tabi olmaması gerektiği yönünde iddialarda bulunmaktadır. Böyle bir durumda hükümet müdahalesinin inovasyonu engelleyebileceğini ve bu dijital varlıkların küresel ekonomiye getirebileceği potansiyel faydaları sınırlayabileceğini savunulmaktadır. Düzenleyici engelleri kaldırarak, kripto para birimlerinin daha özgürce çalışabileceğine, daha hızlı işlemlere olanak sağlayabileceğine, maliyetleri azaltabileceğine ve daha fazla finansal katılımı teşvik edebileceğine inanılmaktadır. Ancak düzenleyici otoriterin olmadığı durumlarda kripto para birimi alanındaki dolandırıcılık, kara para aklama ve diğer yasa dışı faaliyetler riskinin artmasına yol açabileceği her zaman muhtemel dahilindedir. Burada belirtilen hususlardan da

anlaşılacağı üzere, kripto para birimlerinin düzenleyici otoritelere tabi olup olmaması konusundaki tartışmaların devam edeceği hiç şüphesizdir.

Sonuç olarak, her ne kadar kripto paralar konusunda bir belirsizlik söz konusu olsa da kripto paraların küresel ticarete entegrasyonu, dünya çapında bireyler, işletmeler ve ekonomiler için heyecan verici olanaklar sunan bir paradigma değişimini temsil etmektedir. Bu bağlamda, kripto paraların küresel ticaretin çeşitli yönleri üzerindeki gerçek etkisini, risklerini ve faydalarını değerlendirmek için gelecekte ampirik çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Ağan, B., & Aydın, Ü. (2018). Kripto para birimlerinin küresel etkileri: asimetrik nedensellik analizi. *Uluslararası Katılımlı*, 22, 797-816.

Alpago, H. (2018). Bitcoin'den Selfcoin'e kripto para. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(2), 411-428.

Brito, J., & Dourado, E. (2014). Comments to the New York Department of Financial Services on the proposed virtual currency regulatory framework. *Public Interest Comment, Mercatus Center, George Mason University*.

Emmanuella Tracy Eyram, A. (2023). *International payment systems in international business* (Doctoral dissertation).

Güleç, Ö. F. (2018). Bitcoin İle Finansal Göstergeler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(2), 18-37.

Hughes, S. J., & Middlebrook, S. T. (2014). Regulating cryptocurrencies in the United States: Current issues and future directions. *William Mitchell Law Review*, 40(813).

Meiklejohn, S., Pomarole, M., Jordan, G., Levchenko, K., McCoy, D., Voelker, G. M., & Savage, S. (2013, October). A fistful of bitcoins: characterizing payments among men with no names. In *Proceedings of the 2013 conference on Internet measurement conference* (pp. 127-140).

Metin, İ., & Yakut, E. (2018). Kripto para girişimciliğinde güven faktörü üzerine bir araştırma. *Journal of Entrepreneurship and Innovation Management*, 7(2), 67-78.

Milutinović, M. (2018). Cryptocurrency. *Економика-Часопис за економску теорију и праксу и друштвена питања*, (1), 105-122.

Mulyanto, F. (2015). Pemanfaatan Cryptocurrency Sebagai Penerapan Mata Uang Rupiah Kedalam Bentuk Digital Menggunakan Teknologi Bitcoin. *Indonesian Journal on Networking and Security*, 4(4), 19-26.

Nuraliati, A., & Azwari, P. C. (2018). Akuntansi untuk cryptocurrency. *I-Finance: a Research Journal on Islamic Finance*, 4(2).

Setiawan, R., Cavaliere, L. P. L., Halder, S., Koti, K., Sarsengaliy, B., Ashok, K., ... & Rajan, R. (2021). *The Concept of the Cryptocurrency and the Downfall of the Banking Sector in Reflecting on the Financial Market* (Doctoral dissertation, Petra Christian University).

World Economic Forum (2022). *3 ways digital currencies could change global trade*. <https://www.weforum.org/agenda/2022/01/digital-currencies-international-trade/> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

